

Analiza impactului de reglementare la proiectul Normelor de exploatare tehnică a rețelelor electrice

Titlul analizei impactului	Analiza impactului de reglementare la proiectul Normelor de exploatare tehnică a rețelelor electrice
Data:	15.07.2020
Autoritatea administrației publice (autor):	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE)
Subdiviziunea:	Secția documente normative și supraveghere energetică, Departamentul supraveghere energetică
Persoana responsabilă și datele de contact:	Alexandru Tagadiuc – specialist principal, Tel: 022 222 382, atagadiuc@anre.md ; Valerii Zinatullin - consultant, Tel: 022 222 382, vzinatullin@anre.md ; Visarion Coțofana - șef secție Tel: 022 222 382, vcotofana@anre.md .

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Elaborarea și aprobarea Normelor de exploatare tehnică a rețelelor electrice este condiționată de art. 14 alin. (1), lit. a) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică (în continuare - Legea cu privire la energetică), în corespundere cu care, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare - Agenția) elaborează și aprobă documentele normativ-tehnice care reglementează modul de amenajare și de exploatare a centralelor electrice, a rețelelor electrice și a instalațiilor electrice ale consumatorilor finali.

La momentul actual, documentul normativ-tehnic care reglementează modul de exploatare tehnică a rețelelor electrice, este „Правила технической эксплуатации электрических станций и сетей” ediția nr. 14 din anul 1989, care a fost preluat de la URSS și are o vechime de 31 ani. Respectiv, prevederile acestuia nu mai fac față progresului tehnologic modern cât și cerințelor de asigurare a calității serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice.

Documentul a fost aprobat și pus în aplicare prin ordinul Ministerului Energeticii al Republicii Moldova nr. 105 din 28.12.2001 și atât. Respectiv, nepublicarea acestuia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cauzează deseori situația când este pusă la îndoială legalitatea și caracterul imperativ al normelor.

Printre problemele care urmează a fi soluționate, sunt:

1. necoresponderea prevederilor normative cu nivelul progresului tehnologic din prezent;
2. nerespectarea parametrilor de calitate a serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice – SAIFI, SAIDI, CAIDI;
3. lipsa creșterii și formării profesionale a persoanelor implicate, din domeniu, inclusiv al personalului agenților economici ce prestează servicii de deservire la operatorii de sistem;
4. nerespectarea prevederilor documentului „Правила технической эксплуатации электрических станций и сетей”, datorită faptului că nu a fost respectată procedura de aprobare și publicare;
5. nerespectarea prevederilor documentului „Правила технической эксплуатации электрических станций и сетей” cu referire la inspectarea vizuală periodică a rețelelor electrice;

6. imposibilitatea aplicării prevederilor art. 163 și 163¹ din Codul contravențional al Republicii Moldova;
7. numărul rețelelor electrice periculoase ce pot provoca incendii, avarii, șocuri electrice și electrocutări;
8. nerespectarea zonelor de protecție a rețelelor electrice.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

O revizuire, actualizare a normelor menționate este absolut necesară și obligatorie, în vederea menținerii pasului cu progresul tehnologic care este un proces continuu. În caz contrar, riscăm să devenim depășiți din punct de vedere tehnologic, iar acest lucru este unul inacceptabil în contextul interconexiunii cu sistemul European ENTSO-E, acest obiectiv de integrare a pieței energiei electrice din Republica Moldova cu piața regională și europeană, fiind stabilit în Legea cu privire la energia electrică, în vederea îndeplinirii prevederilor Pachetului Energetic III, aferent pieței energiei electrice, conform angajamentelor asumate de Republica Moldova în cadrul Acordului de Asociere cu UE.

Având în vedere obiectivul menționat, în sistemele electrice interconectate ar trebui coordonate intervalele de tensiune, deoarece ele sunt esențiale pentru planificarea și operarea în condiții de siguranță a unui sistem energetic într-o zonă sincronă. Deconectările din cauza fluctuațiilor de tensiune afectează sistemele vecine. Nestabilirea intervalelor de tensiune ar putea duce la o incertitudine larg răspândită în planificarea și operarea sistemului sincron în ceea ce privește operarea în condiții care nu se înscriu în condițiile normale de funcționare. Astfel, sistemul electroenergetic național pentru a se conecta și funcționa cu sistemul electroenergetic european trebuie să stabilească cerințe asemănătoare față de instalațiile electrice componente. În caz contrar, securitatea aprovizionării cu energie a consumatorilor din Republica Moldova ar putea fi afectată de fluctuațiile în sistem generate atât din sistemul național cât și din sistemul electroenergetic cu care este interconectat.

De menționat că, documentul în cauză este doar în limba rusă, fapt ce creează greutate pentru utilizatori în aplicare în vederea percepției sensului și specificului tehnic. Nu în toate cazurile este asigurată accesibilitatea persoanelor interesate la textul acestui document.

Problema legalității și impunerii obligatorii spre respectare a documentului „Правила технической эксплуатации электрических станций и сетей”, pe parcursul anilor a creat situația când nu sunt respectate întotdeauna și întocmai cerințele documentului respectiv. Astfel, nerespectarea acestuia a creat premise de apariție a instalațiilor periculoase pentru utilizare și drept consecință, creșterea numărului incendiilor, accidentelor, șocurilor electrice și electrocutărilor.

Continuarea activității în domeniu, în continuare în aceste condiții, va favoriza apariția a tot mai multe rețele și instalații periculoase pentru utilizare și ca urmare, creșterea numărului incendiilor, accidentelor, cât și gravitatea situației referitor la cazurile de electrocutare avute loc la producere, dar și cu populația, or această situație și menținerea ei în continuare, nu este deloc benefică pentru o dezvoltare sănătoasă a statului și societății. De asemenea în aceste condiții, vor continua să existe cazuri de încălcare a zonelor de protecție a rețelelor electrice, cât și a nerespectării cerinței de inspectare vizuală periodică a rețelelor de către personalul operatorilor de sistem, or aceste situații vor contribui la existența și apariția cazurilor de incendii, avarii, șocuri electrice și electrocutări cu grave consecințe sociale și economice.

Prin intermediul Normelor în redacția nouă, se stabilesc prevederi minime de bază pentru exploatarea inofensivă a rețelelor electrice. Concomitent cu aceste cerințe minime, de asemenea în vederea exploatarei inofensive, se stabilește faptul că cerințele uzinei producătoare de echipamente cu privire la exploatarea lor, au prioritate în raport cu cerințele Normelor. În același timp, conform prevederilor noi a Normelor, este posibilă ținerea doar, sau și în format electronic,

a registrelor și documentației tehnice, cu respectarea cerințelor de securitate și trasabilitate a datelor.

Cu scopul ușurării studierii Normelor în redacția nouă, elaboratorii au decis divizarea documentului „Правила технической эксплуатации электрических станций и сетей”, în două documente separate, distincte. Astfel se simplifică procesul de studiu pentru persoanele care sunt implicate doar într-un singur sector (spre ex.: rețele electrice) al domeniului de aplicare a Normelor în redacția anterioară.

Suplimentar la toate cele expuse mai sus, o exploatare tehnică și mentenanță necorespunzătoare a rețelelor electrice, în mod cert cauzează întreruperi neprogramate în livrarea energiei electrice și nerespectarea indicatorilor de calitate, stabiliți de Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice.

Conform pct. 10 din Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, operatorii sistemelor de distribuție (în continuare OSD) sunt obligați să asigure continuitatea în livrarea energiei electrice consumatorilor finali și utilizatorilor de sistem, în conformitate cu valorile indicatorilor de calitate, stabilite în Regulament, elaborat în baza Legii cu privire la energia electrică.

Evaluarea continuității livrării energiei electrice s-a realizat în baza indicatorilor generali de continuitate (SAIDI, SAIFI, CAIDI), care reflectă situația în general per întreprindere, în funcție de întreruperile neprogramate (avariate) și a indicatorilor garanțați care vizează fiecare consumator final în parte.

O analiză a datelor statistice disponibile (prezentate în figura 1) cu privire la indicatorul SAIDI, care reprezintă durata medie a întreruperii în rețeaua OSD, prezintă o îmbunătățire a acestuia, însă nu una constantă.

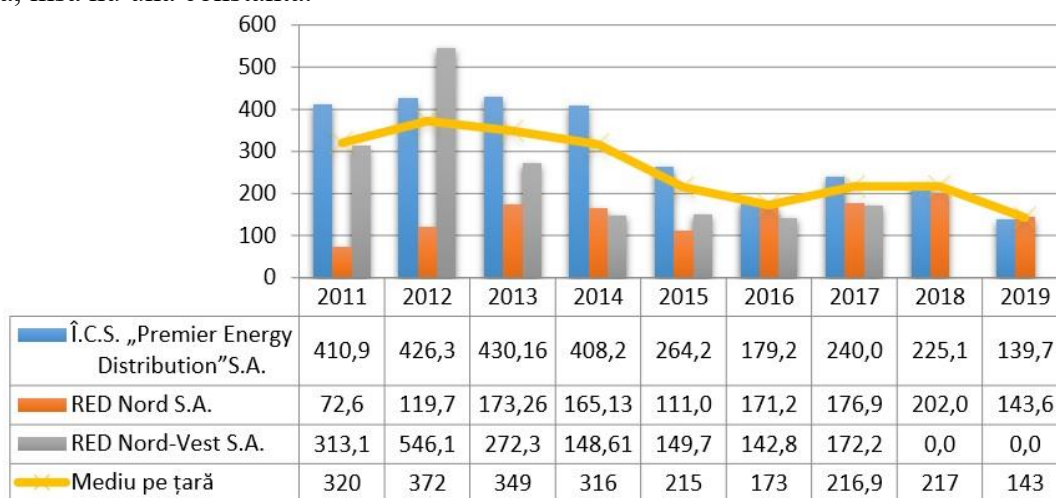


Figura 1. Evoluția indicatorului SAIDI, min (2011 – 2019)

Potrivit pct. 13 din Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, pentru anul 2019, OSD li s-au aplicat nivele reglementate individuale ale indicatorului SAIDI. Pentru Î.C.S. „Premier Energy Distribution” S.A. valoarea reglementată a SAIDI a fost stabilită la 270 minute, iar pentru „RED Nord” S.A. – 155 minute. În figura 2 sunt prezentate valorile înregistrate ale SAIDI pentru operatorii sistemelor de distribuție în anul 2019, în comparație cu nivelul reglementat.

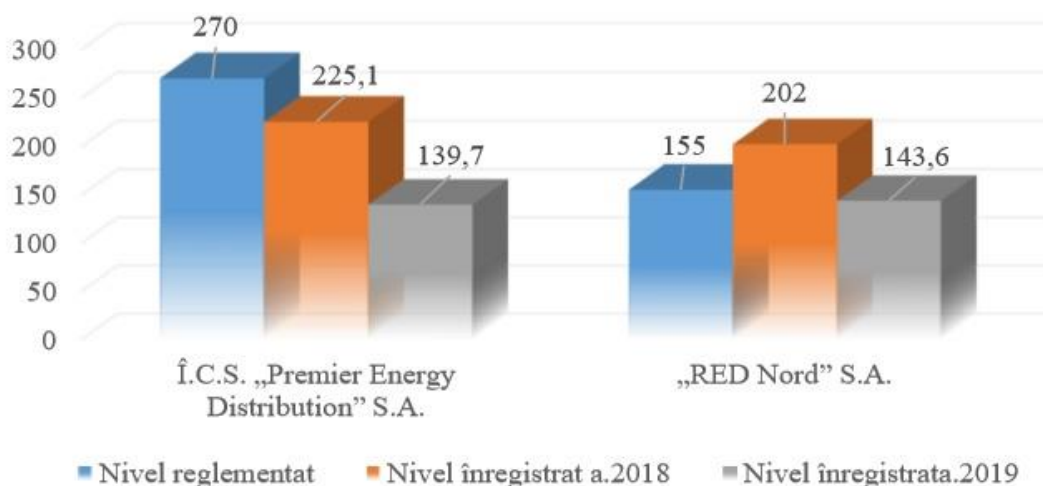


Figura 2. Nivelul indicatorului SAIDI în anii 2018 – 2019, per operatori de sistem, în comparație cu nivelul reglementat

Potrivit pct. 11 din Regulament, operatorii sistemelor de distribuție sunt obligați să monitorizeze și să raporteze anual și valorile indicatorilor SAIFI (frecvența medie a întreruperilor în rețea) și CAIDI (indicele duratei medii a unei întreruperi pentru un consumator final).

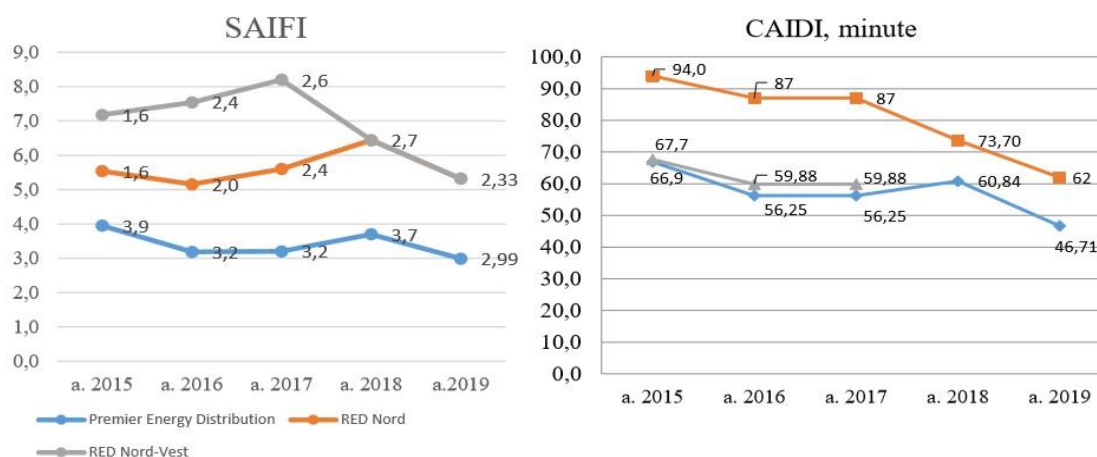


Figura 3. Evoluția indicatorilor SAIFI și CAIDI în perioada anilor 2015 – 2019

Îndeplinirea atribuțiilor și funcțiilor organului supravegherii energeticii de stat, Agenția o efectuează inclusiv prin intermediul controalelor tehnice ale rețelelor electrice ale operatorilor de sistem. În cazul în care se constată abateri de la cerințele normativ tehnice, Agenția emite prescripții în care se indică cerințele ce se încalcă, necesitatea înlăturării acestora și respectiv termenii de înlăturare a abaterilor. Prin intermediul prescripțiilor emise, dar și a gradului de executare a acestora, se poate constata modul de exploatare, mentenanța și respectiv starea tehnică a rețelelor electrice. După cum am menționat mai sus, exploatarea tehnică, mentenanța și starea tehnică necorespunzătoare a rețelelor electrice, provoacă întreruperi neprogramate în livrarea energiei electrice și nerespectarea indicatorilor de calitate, stabiliți de Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice.

Tabelul 1. Numărul și gradul de executare a prescripțiilor OST (Moldelectrica)

Perioada	Emise	Executate	Grad de executare
2017	149	94	63 %
2018	233	124	53 %
2019	139	68	49 %

Tabelul 2. Numărul și gradul de executare a prescripțiilor OSD
(Red Nord și Premier Energy Distribution)

Perioada	Emise	Executate	Grad de executare
2017	18213	7307	40 %
2018	26386	10269	39 %
2019	18232	6830	37 %

Dintr-o analiză a datelor din tabelele 1 și 2, se poate observa cu ușurință faptul că cifrele nu sunt din cele mai bune și dorite. Chiar dacă pentru OST, cifrele cu referință la gradul de executare, sunt mai bune decât în cazul OSD, acestea totuși au un trend descrescător, iar acest fapt este un motiv de îngrijorare, în special în cazul când acest trend își va menține cursul pe viitor. Deși în cazul OSD, gradul de executare a prescripțiilor are un pas mai mic de descreștere, trendul descrescător oricum persistă.

Numărul mare de prescripții și gradul mic de executare al acestora, prin intermediul cărora indirect se înțelege că abaterile de la cerințele normative nu se înlătură, este o nerespectare a prevederilor normative. Deoarece, după cum am menționat anterior, normele utilizate în prezent nefiind aprobate în modul corespunzător, creează involuntar premisele pentru neîndeplinirea prescripțiilor, înlăturării abaterilor de la cerințele normative, inclusiv cele de Securitate, aprobate în redacție nouă în anul 2019 și publicate în Monitorul Oficial.

O altă situație îngrijorătoare care se poate observa ca efect al gradului mic de executare a prescripțiilor, este și securitatea și sănătatea în muncă a persoanelor implicate în procesul de mentenanță sau în cadrul lucrărilor de reparație, reconstrucție a rețelelor electrice. Gradul mic de executare a prescripțiilor împreună cu acest trend descrescător, în mod sigur duce la degradarea stării tehnice a rețelelor electrice și creșterii riscurilor și cazurilor de avarii, incendii.

Astfel, finalitățile urmărite prin elaborarea și adoptarea ulterioară a proiectului Normelor de exploatare tehnică a rețelelor electrice, constituie:

- 1) respectarea cerințelor stabilite în art. 14 al legii cu privire la energetică referitor la îndeplinirea funcțiilor Agenției în calitate de organ al supravegherii energetice de stat;
- 2) respectarea angajamentelor asumate în cadrul acordului de asociere Republica Moldova – UE;
- 3) aplicarea unui mecanism inofensiv și în condiții de securitate la exploatarea rețelelor electrice, ce va reduce numărul de incendii, avarii, electrocutări și de șocuri electrice în procesul de exploatare a rețelelor electrice, astfel aspirând la rezultate superioare decât cele înregistrate la moment;
- 4) stabilirea cerințelor față de formarea profesională a personalului din domeniu, inclusiv al personalului agenților economici ce prestează servicii de deservire la operatorii de sistem;
- 5) asigurarea condițiilor de exploatare corectivă și planificată în realizarea procesului de transport și distribuție a energiei electrice;
- 6) reducerea numărului de prescripții emise și respectiv ridicarea gradului de executare a acestora;
- 7) sporirea gradului de accesibilitate la Normele de exploatare tehnică a rețelelor electrice care vor fi publicate pe pagina oficială a Agenției www.anre.md și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cât și sporirea gradului de percepție și înțelegere a acestora, fiind un act normativ unic, clar, succint și ușor aplicabil în condițiile Republicii Moldova;
- 8) actualizarea documentului la condițiile și nivelul progresului tehnologic al anului 2020;
- 9) reducerea numărului de rețele și instalații periculoase pentru utilizare;
- 10) asigurarea funcționării sigure, fiabile și eficiente a sistemului electroenergetic menită să garanteze furnizarea neîntreruptă a energiei electrice și satisfacerea cererilor de energie electrică ale consumatorilor finali;
- 11) îmbunătățirea în continuare a valorilor indicatorilor garantați – SAIFI, SAIDI și CAIDI.

c) Cauzele care au dus la apariția problemei.

Cauzele care au dus la apariția problemei sunt:

1. prevederile Legii cu privire la energetică, aprobate în anul 2017, în corespundere cu care, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare - Agenția) elaborează și aprobă documentele normativ-tehnice care reglementează modul de amenajare și de exploatare a centralelor electrice, a rețelelor electrice și a instalațiilor electrice ale consumatorilor finali;
2. nerespectarea procedurii de aprobare a documentului în modul stabilit de exigențele cadrului legal;
3. prevederile documentului ce corespund condițiilor anului 1989 și sunt depășite deja de 31 de ani;
4. parametrii indicatorilor de calitate din ce în ce mai riguroși;
5. tehnologii de generații precedente celor din zilele de astăzi;
6. personalul fără instruire corespunzătoare a agenților economici ce prestează servicii de deservire pentru operatorii de sistem;
7. încălcarea zonelor de protecție a rețelelor electrice;
8. obiectivul de integrare a pieței energiei electrice din Republica Moldova cu piața regională și europeană, angajament asumat în cadrul acordului de Asociere Republica Moldova-UE.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Problema a apărut o dată cu destrămarea URSS în 1991. În perioada existenței URSS, documentul „Правила технической эксплуатации электрических станций и сетей”, era supus periodic revizuirii, dovadă fiind cea de a 14-a ediție din anul 1989. O revizuire, actualizare a acestuia la situația, progresul tehnologic la nivelul anului 2020, nu a avut loc. Această ediție se utilizează în Republica Moldova și până în prezent, pe când Rusia spre exemplu utilizează versiunea actualizată în 2003 a documentului inclusiv cu unele ajustări din 2019.

Concomitent, continuă să existe situația când poate fi pusă sub semnul întrebării legalitatea și impunerea spre respectare obligatorie a documentului, de către așa numitele persoane de “rea credință”, datorită nerespectării procedurii de aprobare și publicare a acestora.

Problema legalității și respectării obligatorii a cerințelor normelor, a creat situația când nu se respectă cerința privind inspectarea vizuală periodică a rețelelor electrice, fapt ce a dus la degradarea stării rețelelor, iar intervențiile la acestea (reparație curentă sau reparație capitală) nu întotdeauna se fac la timpul corespunzător. Din aceleași motive, adesea este încălcată și zona de protecție a rețelelor electrice, care ulterior îngreunează accesul la rețele și respectiv lucrările de reparații ale acestora la timpul convenit. Aceste situații în mod cert vor contribui la degradarea în continuare a stării rețelelor electrice și respectiv la imposibilitatea asigurării parametrilor de calitate a energiei electrice – SAIFI, SAIDI și CAIDI, pentru consumatori.

Continuarea activității în aceste circumstanțe va afecta negativ dezvoltarea domeniului electroenergetic, domeniului securității și sănătății în muncă, or rețelele și instalațiile electrice periculoase, inevitabil vor duce pe lângă cele menționate mai sus, la incendii, avarii, șocuri electrice și electrocutări.

Progresul tehnologic a avansat mult timp de 30 de ani și a dus la dezvoltarea tehnologiilor noi cu un nivel mai ridicat de securitate, comparativ cu cele din anii 80-90. Astfel, trecerea la tehnologiile moderne va avea un impact pozitiv asupra reducerii cazurilor de electrocutări și șocuri electrice. Un impact pozitiv asupra reducerii cazurilor de electrocutări și șocuri electrice, o au și instruirile și formarea profesională a personalului implicat în domeniu, al operatorilor de sistem cât și cel al agenților economici ce prestează servicii de deservire.

În paralel cu reducerea cazurilor de electrocutări și șocuri electrice, utilizarea tehnologiilor moderne va permite și interconectarea sistemului energetic al Republicii Moldova cu cel European

(ENTSO-E). Reiterăm faptul că, conectarea la sistemul ENTSO-E, este un angajament luat de către Republica Moldova față de UE, prin acordul de asociere.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Elaborarea și aprobarea Normelor de exploatare tehnică a rețelelor electrice este condiționată de art. 14 alin. (1), lit. a) din Legea nr.174/2017 cu privire la energetică (în continuare - Legea cu privire la energetică), în corespundere cu care Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare - Agenția) elaborează și aprobă documentele normativ-tehnice care reglementează modul de amenajare și de exploatare a centralelor electrice, a rețelelor electrice și a instalațiilor electrice ale consumatorilor finali.

Una din atribuțiile Agenției, conform art. 12 alin. (1), lit. f), este crearea premiselor necesare pentru deschiderea efectivă a pieței energiei electrice și a pieței gazelor naturale pentru toți consumatorii și furnizorii de pe piața regională, precum și pentru exploatarea fiabilă și sigură a rețelelor electrice și a rețelelor de gaze naturale, ținând cont și de obiectivele pe termen lung.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (în continuare – Legea cu privire la energia electrică), sistemul electroenergetic este ansamblul centralelor electrice și utilajelor necesare dirijării operativ-tehnologice, rețelelor electrice, precum și a instalațiilor electrice ale consumatorilor finali, care funcționează într-un sistem unic.

În conformitate cu art. 163 din Codul contravențional al Republicii Moldova, încălcarea cerințelor prevăzute în Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, care a condus la crearea unei pene de curent, la perturbarea funcționării normale a rețelelor electrice, la deteriorarea rețelelor electrice, la provocarea unor avarii, incendii, accidente, având drept urmare punerea în pericol a vieții oamenilor sau cauzarea de daune, se sancționează cu amendă.

Adițional, conform 163¹ din Codul contravențional al Republicii Moldova, neîndeplinirea în termen (de către proprietarii și gestionarii instalațiilor electrice, rețelelor electrice) a prescripțiilor, în vederea excluderii abaterilor și a încălcărilor documentelor normativ-tehnice de amenajare și de exploatare a instalațiilor electrice, rețelelor electrice, care poate avea drept urmare provocarea de avarii, incendii, explozii sau punerea în pericol a vieții oamenilor precum și omiterea îndeplinirii în termen de către proprietarii și de către gestionarii instalațiilor termice a prescripțiilor în vederea excluderii abaterilor și a încălcărilor normelor de construcție, de întreținere, de deservire și de exploatare, care pot provoca avarii, incendii, explozii sau pot pune în pericol viața oamenilor, se sancționează cu amendă. Astfel, aprobarea și publicarea în Monitorul Oficial a Normelor de exploatare tehnică a rețelelor electrice va crea o claritate cu privire la documentele normativ-tehnice necesare pentru implementarea acestui articol.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Următoarele obiective se doresc a fi atinse în urma intervenției de reglementare:

1) respectarea cerințelor stabilite în art. 14 al Legii cu privire la energetică, referitor la îndeplinirea funcțiilor Agenției în calitate de organ al supravegherii energetice de stat;

2) aprobarea documentului „Правила технической эксплуатации электрических станций и сетей”, în versiune nouă (pe partea de rețele electrice), cu respectarea tuturor cerințelor și procedurilor legale, astfel încât să nu mai poată fi pusă la îndoială legalitatea și caracterul obligatoriu al acestuia;

3) asigurarea transparenței prin publicarea Normelor în Monitorul Oficial și plasarea pe pagina oficială a Agenției;

4) reducerea numărului cazurilor de electrocutări și incendii cauzate de rețelele electrice;

5) reducerea numărului instalațiilor periculoase ca urmare a exploatării rețelelor electrice în conformitate cu cerințele Normelor de exploatare tehnică a rețelelor electrice;

6) reducerea numărului de prescripții emise și ridicarea gradului de executare a acestora;

7) asigurarea creșterii nivelului de calificare și formare profesională continuă prin intermediul instruirilor;

8) asigurarea trecerii instruirilor de apărare împotriva incendiilor, studierea regulilor de apărare a incendiilor și participarea la aplicații practice de apărare împotriva incendiilor, dar și studierea cerințelor de securitate și sănătate în muncă;

9) asigurarea respectării parametrilor de calitate în conformitate cu “Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice” aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr. 282 din 11.11.2016;

10) asigurarea funcționării sigură, fiabilă și eficientă a sistemului electroenergetic menită să garanteze furnizarea neîntreruptă a energiei electrice și satisfacerea cererilor de energie electrică ale consumatorilor finali;

11) asigurarea respectării angajamentelor asumate prin acordul de Asociere Republica Moldova – UE.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

A nu face nimic

Opțiunea constă în a nu întreprinde nici o măsură în vederea elaborării unei noi versiuni a documentului „Правила технической эксплуатации электрических станций и сетей”, aprobat prin ordinul Ministerului Energeticii al Republicii Moldova nr. 105 din 28.12.2001, astfel încât nu vor fi create premisele necesare pentru implementarea prevederilor Legii cu privire la energetică, în corespundere cu care Agenția elaborează și aprobă documentele normativ-tehnice care reglementează modul de amenajare și de exploatare a centralelor electrice, a rețelelor electrice și a instalațiilor electrice.

De asemenea, nepublicarea acestuia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, va conduce la menținerea și în continuare a situațiilor când poate să fie dezmințită legalitatea și impunerea obligatorie spre respectare a acestui document. În acest caz, sancțiunile cu privire la încălcarea art. 163 și 163¹ al Codului Contravențional, nu vor putea fi aplicate sau vor fi aplicate selectiv, ceea ce prezintă un factor major de corupție, dar și eventual va favoriza apariția a tot mai multe rețele electrice de calitate joasă. Concomitent, persoanele vinovate de încălcarea normelor vor putea evita în continuare răspunderea.

În cazul în care nu se va întreprinde nici o măsură în vederea elaborării și aprobării unei noi versiuni a documentului menționat mai sus, se va ajunge la situații de conflict din cauza discordanței dintre prevederile documentului menționat și documentului NE1-02:2019 “Norme de securitate la exploatarea instalațiilor electrice” aprobat în anul 2019 și publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova la data de 31 ianuarie 2020.

O altă problemă pe partea securității, în cazul în care nu se va întreprinde nici o măsură, este numărul mare al prescripțiilor și gradul mic de executare al acestora. Acest fapt și demonstrează de fapt, că starea tehnică a rețelelor electrice nu este cea mai bună și operatorii nu își onorează întotdeauna obligațiunile sau și le onorează selectiv, scăpând basma curată invocând legalitatea și obligativitatea respectării prevederilor normelor în redacția actuală, după cum a mai fost menționat și anterior.

Un alt aspect al acestei opțiuni este calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice. Este absolut evident faptul că starea tehnică a rețelelor electrice afectează direct calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, iar calitatea proastă a serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice la rândul lor afectează consumatorii finali, prin intermediul deranjamentelor, deconectărilor neprogramate cât și programate.

Utilizarea unor norme ce au fost puse în aplicare fără a fi respectată procedura de aprobare și ulterior publicare a acestora în Monitorul oficial, în paralel cu cerințele noilor prevederi ale legislației, Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, vor accentua și mai mult discordanța dintre prevederile normative, dar și vor cauza imposibilitatea respectării parametrilor de calitate (SAIFI, SAIDI și CAIDI) a serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice. Menționăm faptul că parametrii de calitate își păstrează tendința de înăsprire, iar respectarea acestora nu va fi posibilă fără o rețea electrică în stare tehnică mediocră.

Astfel, se vor acutiza următoarele probleme:

1. va crește în continuare numărul de rețele și ca urmare instalații periculoase pentru utilizare;
2. va crește numărul de incendii și avarii;
3. va persista încălcarea zonelor de protecție a rețelelor electrice;
4. va persista numărul mare de prescripții emise și respectiv gradul mic de executare a acestora;
5. nu vor putea fi aplicate sancțiuni cu privire la încălcarea art. 163 și 163¹ al Codului Contravențional;
6. nu va fi asigurată îmbunătățirea parametrilor de calitate a serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice;
7. nu va avea loc instruirea și formarea profesională a personalului;
8. nu va avea loc instruirea privind apărarea împotriva incendiilor, studierea regulilor de apărare a incendiilor, cât și participarea la aplicații practice de apărare împotriva incendiilor, studierea cerințelor de securitate și sănătate în muncă.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

În urma intervenției de reglementare principalele beneficii sunt:

1. implementarea, în mod corespunzător, a prevederilor Legii cu privire la energetică privind elaborarea și aprobarea documentelor ce reglementează modul de amenajare și de exploatare a centralelor electrice, a rețelelor electrice și a instalațiilor electrice ale consumatorilor finali;
2. implementarea, în mod corespunzător, a prevederilor Legii cu privire la energetică privind racordarea la rețelele electrice;
3. actualizarea normelor în contextul nivelului de progres tehnologic din 2020;
4. exploatarea rețelelor electrice în conformitate cu cerințele Normelor de exploatare tehnică a rețelelor electrice va avea ca urmare reducerea numărului rețelelor și instalațiilor periculoase;
5. reducerea numărului de prescripții emise și creșterea gradului de executare a acestora;
6. stabilirea cerințelor privind instruirea, dar și față de nivelul de formare profesională a personalului din domeniu, cât și cel al agenților economici ce prestează servicii de deservire la operatorii de sistem;
7. stabilirea cerinței obligatorii privind inspectarea vizuală periodică a rețelelor electrice, cât și termenii acesteia;
8. stabilirea cerinței cu privire la respectarea zonei de protecție a rețelelor electrice;
9. respectarea parametrilor de calitate în conformitate SAIFI, SAIDI și CAIDI;
10. onorarea angajamentelor asumate în cadrul acordului de Asociere Republica Moldova – UE.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

În urma examinării opțiunilor și altor căi alternative de a asigura respectarea prevederilor legii, nu au fost identificate opțiuni alternative de intervenție

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

1. Nu va fi asigurată implementarea în mod optim a prevederilor Legii cu privire la energia electrică;
2. Nu va fi asigurată concordanța dintre prevederile normelor și tehnologiile moderne;
3. Creșterea numărului de rețele electrice periculoase pentru utilizare;
4. Nu vor fi respectați parametrii de calitate a serviciilor de transport și distribuție.

b1) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

1. Cadrul instituțional al autorităților publice

Va fi asigurată implementarea prevederilor Legii cu privire la energetică, îndeosebi privind atribuțiile Agenției în legătură cu supravegherea energetică de stat, dar și a Legii cu privire la energia electrică privind piața energiei electrice, cât și respectarea angajamentelor asumate în cadrul acordului de Asociere Republica Moldova – UE.

2. Bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor

Stabilirea unor norme pentru o exploatare corectă a rețelilor electrice, va duce la creșterea fiabilității întregului sistem electroenergetic, ceea ce indirect va afecta gospodăriile casnice și cetățenii, prin reducerea numărului de deconectări, cât și a cazurilor de defectare a aparatelor de uz casnic a consumatorilor. De asemenea, va crește calitatea serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice, prin prisma stabilirii unor parametri din ce în ce mai riguroși în cadrul Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice;

3. Sănătatea și securitatea muncii

Sănătatea și securitatea muncii reprezintă un subiect vital pentru viața fiecăruia din noi, o mare parte a timpului petrecând-o la locul de muncă, iar exploatarea conform cerințelor normative a rețelilor electrice, va reduce din necesitatea intervenției și a numărului de intervenții la rețelele electrice la care va fi supus personalul. Acest fapt, în mod cert va reduce și numărul cazurilor de electrocutări și șocuri electrice.

4. Formarea profesională

Prin intermediul secțiunii 3 (Cerințe față de personal) din Capitolul I al prezentelor Norme, se stabilesc condiții de instruire și ridicare a nivelului de calificare a personalului. Scopul acestei secțiuni este instruirea continuă în vederea asigurării nivelului de performanță profesională. De asemenea, personalul operatorilor de sistemului de transport și sistemului de distribuție, va fi supus verificării periodice a cunoștințelor documentelor normative din domeniul electroenergetic și vor trece instruirii de apărare împotriva incendiilor, vor participa la antrenamente practice de apărare împotriva incendiilor cât și vor trece verificarea cunoștințelor Reglementării tehnice “Reguli generale de apărare împotriva incendiilor în Republica Moldova” RT DSE 1.01-2005, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1159/2007.

5. Accesul și calitatea serviciilor publice administrative

Normele vor fi aprobate cu respectarea tuturor procedurilor și prevederilor legale, iar ulterior publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. De asemenea, acestea urmează a fi

plasate pe pagina web oficială www.anre.md, în vederea asigurării accesului liber și nediscriminatoriu la informație.

6. Riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)

Exploatarea rețelelor electrice cu respectarea cerințelor stabilite în documentele normativ-tehnice, inclusiv în Reglementarea tehnică “Reguli generale de apărare împotriva incendiilor în Republica Moldova” RT DSE 1.01-2005, vor diminua riscurile de producere a incendiilor, exploziilor, accidentelor cauzate de rețelele electrice. În scopul ridicării securității anti incendiare, în proiectul Normelor în capitolul I este prezentă secțiunea nr. 8 „Apărarea împotriva incendiilor”.

b2) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

În contextul prevederilor legislației în vigoare, nu au fost identificate opțiuni alternative de intervenție.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

În urma analizei opțiunii propuse nu au fost identificate riscuri majore care ar putea duce la eșecul intervenției sau efecte negative majore.

Un risc relativ minor, dar care este posibil să apară este necesitatea unei perioade de adaptare a participanților la noile reguli.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sunt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Costurile de conformare sunt zero.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiunii, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

În concluzie, autorii prezentei AIR optează pentru opțiunea care presupune elaborarea și aprobarea Normelor de exploatare tehnică a rețelelor electrice.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare

În prezent, cadrul juridic conține prevederile necesare pentru a permite Agenției de a efectua monitorizarea implementării Normelor în cauză.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Potențiali indicatori de performanță ce ar putea fi utilizați pentru a efectua monitorizarea și impactul intervenției propuse:

- reducerea numărului de cazuri când se pune la îndoială legalitatea și impunerea obligatorie spre respectare a normelor;
- numărul prescripțiilor emise;

- numărul de rețele periculoase pentru utilizare, incendii, avarii, electrocutări și șocuri electrice în procesul de exploatare a rețelelor electrice;
- reducerea numărului de deconectări neprogramate;
- respectarea valorilor parametrilor de calitate stabiliți prin Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Evaluarea impactului Normelor propuse spre promovare, va fi posibilă după o perioadă de cel puțin un an de la punerea în aplicare a Normelor în redacție nouă.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

- 1) Operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice;
- 2) Operatorul sistemului de transport a energiei electrice;
- 3) Prestatorii de servicii de deservire a obiectelor energetice.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Cu privire la oportunitatea aprobării de către ANRE a proiectului Normelor de exploatare tehnică a rețelelor electrice, de către Agenție a fost emis un anunț cu privire la inițierea elaborării acestui proiect. În procesul de elaborare a Normelor, Agenția va consulta Ministerul Economiei și Infrastructurii, operatorul rețelei de transport Î.S. „Moldelectrica”, titularii de licențe pentru distribuția energiei electrice Î.C.S. „Premier Energy Distribution” S.A., S.A. „RED Nord”, producătorii de energie electrică SA „Termoelectrica”, SA „CET Nord”, Hidrocentrala Costești-Stânca, precum și Agenția pentru Supraveghere Tehnică, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Institutul Național de Standardizare, Asociația Consumatorilor de Energie din Moldova, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, Consiliul Concurenței și Federația “CONDRUMAT”.

Totodată, pe pagina web a Agenției (www.anre.md, la rubrica Transparența decizională / Consultări Publice) va fi amplasat proiectul Normelor și Analiza Preliminară a Impactului de Reglementare pentru examinare și avizare, astfel, încât orice persoană interesată să poată accesa documentele respective pentru a prezenta propuneri și obiecții pe marginea lor, inclusiv prin poșta electronică, la adresa electronică indicată pe pagina web.

Toate obiecțiile și propunerile expediate în adresa Agenției, care vor fi prezentate în cadrul consultărilor, vor fi discutate în cadrul ședințelor de lucru, iar sugestiile constructive vor fi luate în considerare la elaborarea variantei finale a Normelor.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

În cadrul consultărilor publice, avize au fost prezentate de către următoarele instituții:

1. Institutul de Standardizare din Moldova – 2 propuneri, cu avizare pozitivă;

Exemplu de propunere: Se propune înlocuirea sintagmei “Conform standardelor europene” cu sintagma “Conform standardului SM CEI 60076-21”.

2. Ministerul Economiei și Infrastructurii – 17 propuneri, cu avizare pozitivă;

Exemplu de propunere: Se propune de revizuit denumirea secțiunii, deoarece nu se utilizează noțiunea de “uleiuri energetice” și de înlocuit cu “uleiuri electroizolante”. Astfel, sintagma “uleiuri energetice” în textul Normelor a fost înlocuită cu “uleiuri electroizolante”.

3. Î.C.S “Premier Energy Distribution” S.A. – 84 propuneri, cu avizare pozitivă;

Exemplu de propunere: la pct. 402 se propune înlocuirea cuvântului “trebuie” cu cuvântul “se recomandă”. Ca argument se invocă faptul că ar putea fi utilizate și alte metode de combatere a chiciurii: mecanice sau chimice. Metoda cu utilizarea curentului electric este una cu consum ridicat de energie electrică. Astfel, pct. 402 a fost modificat după cum urmează: „La LEA cu tensiunea mai mare de 1000 V, la care se creează intensiv stratul de chiciură, se recomandă de efectuat topirea chiciurii cu ajutorul curentului electric.”

4. Inspectoratul General pentru Situații de Urgență – 15 propuneri, cu avizare pozitivă;

Exemplu de propunere: Se propune a se completa pct. 103, după expresia „Normelor de apărare împotriva incendiilor pentru întreprinderile electroenergetice” cu sintagma “instrucțiunilor privind măsurile de apărare împotriva incendiilor”. Ca argument, se invocă pct. 3 din Reglementarea tehnică “Reguli generale de apărare împotriva incendiilor în Republica Moldova” RT DSE 1.01-2005, aprobată prin HG nr. 1159/2007. Astfel, pct. 103 a fost modificat după cum urmează: „Fiecare angajat trebuie să cunoască și să respecte cerințele Reglementării tehnice “Reguli generale de apărare împotriva incendiilor în Republica Moldova” RT DSE 1.01-2005, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1159/2007, „Normelor de apărare împotriva incendiilor pentru întreprinderile electroenergetice”, instrucțiunilor privind măsurile de apărare împotriva incendiilor și regimului de anti avarie la obiectul energetic, să nu întreprindă acțiuni, care pot să ducă la incendii sau inflamare.”

5. S.A. “Rețele Electrice de Distribuție Nord” – 25 propuneri, cu avizare pozitivă;

Exemplu de propunere: La pct. 488, se propune de adăugat: “În circuitul conductoarelor de legare la pământ cu ILP de executat o îmbinare prin bulon sau cleme zincate pentru asigurarea posibilității efectuării măsurărilor periodice rezistenței prizei de împământare. (în corespundere cu NAIE p.1.7.116)”. Astfel, pct. 488 a fost modificat după cum urmează: „Conectarea conductoarelor de legare la pământ cu prizele de pământ și construcțiile care necesită a fi legate la pământ trebuie executată prin sudură, iar cu bara principală de legare la pământ, cu carcasa aparatelor, echipamentelor și cu stâlpii LEA – prin sudare sau îmbinări cu buloane. Pentru efectuarea măsurării rezistenței ILP trebuie să fie prevăzută posibilitatea deconectării conductorului de legare la pământ. Deconectarea conductorului de legare la pământ trebuie să fie posibilă numai cu ajutorul sculelor/instrumentelor speciale.”

6. “Termoelectrica” S.A. – 111 propuneri, cu avizare pozitivă;

Exemplu de propunere: Se propune de inclus un punct nou după pct. 278, cu următorul conținut: “În cazul detectării scurgerilor aerului comprimat la întrerupătoarele cu aer comprimat deconectate, încetarea alimentării în ele a aerului comprimat trebuie să se realizeze doar după retragerea tensiunii de la întrerupătoarele cu demontarea schemei separatorului”. Astfel, în textul Normelor a fost introdus un punct nou, cu următorul conținut: „În cazul detectării scurgerilor aerului la întrerupătoarele cu aer comprimat deconectate, întreruperea alimentării cu aer comprimat a întrerupătoarelor trebuie să fie efectuată numai după scoaterea tensiunii de pe întrerupătoare și deconectarea separatorilor.”

7. „CET – NORD” S.A. – 7 propuneri, cu avizare pozitivă;

Exemplu de propunere: Se propune expunerea pct. 164, în următoarea redacție: “Se admite funcționarea de lungă durată, cu o diferență a curenților pe faze, ce nu depășește 12% din valoarea nominală pentru turbogeneratoare și 20% pentru compensatoare sincrone și generatoare a instalațiilor de cogenerare.

Pentru hidrogeneratoare cu un sistem indirect de răcire cu aer al înfășurării statorului, este permisă o diferență de curent pe fază – 20% la o putere până la 125 MVA, 15% - la o putere peste 125 MVA.

Pentru hidrogeneratoare de răcire directă cu apă a înfășurării statorului, este permisă o diferență de curent pe fază de 10%.

În toate cazurile, nici una dintre faze, curentul nu trebuie să-l depășească pe cel nominal”.

Propunerea în cauză nu a fost acceptată deoarece se referă la centralele electrice și aceste cerințe se vor regăsi în Normele de exploatare tehnică a centralelor electrice.

8. “Moldelectrica” S.A. – 69 propuneri, cu avizare pozitivă;

Exemplu de propunere: Se propune expunerea pct. 623, în următoarea redacție: “Manevrele executate fără dispoziție de lucru și permisiunea personalului operativ ierarhic superior, dar cu notificare ulterioară a acestuia, se permite de executat în situații de urgență: accidente, calamități naturale, incendii, avarii.”. Astfel, pct. 623 a fost modificat după cum urmează: „Manevrele executate fără dispoziție de lucru și permisiunea personalului operativ ierarhic superior, dar cu notificare ulterioară a acestuia, se permite de executat în situații de urgență: accidente, calamități naturale, incendii, avarii.”.

9. Plenul consiliului concurenței – 0 propuneri, cu avizare pozitivă;

10. Молдавская ГРЭС – 0 propuneri, cu avizare pozitivă;

11. Confederația națională a Sindicatelor din Moldova – 0 propuneri, cu avizare pozitivă;

Astfel, în total au fost prezentate avize cu un număr de 330 propuneri în total, cu privire la proiectul Normelor. Din acestea, au fost acceptate 179 propuneri, ceea ce constituie 54% din numărul total de propuneri. Au fost parțial acceptate 27 propuneri, acestea constituind 8% din numărul total de propuneri, iar 124 propuneri care reprezintă 38% din numărul total de propuneri, nu au fost acceptate.

În rezultatul discuțiilor cu Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova și Federația „Condrumat” a fost convenit că proiectul Normelor de exploatare tehnică a rețelelor electrice, va fi avizat în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

De asemenea, proiectul în cauză a fost transmis spre consultare și Asociației Consumatorilor de Energie din Moldova prin scrisoarea nr. 08 – 01/2118 din 29.07.2020. O părere din partea Asociației nu a fost prezentată.

Expertiza juridică efectuată de Ministerul Justiției, prin scrisoarea nr. 04/9261 din 26.11.2020 a menționat că actul normativ nu este un dicționar juridic sau un manual și noțiunile nu trebuie să fie definite doar pentru a explica care este sensul acestora. Definiția ca o parte a actului normativ care, după natura sa, are scopul de a reglementa drepturile și obligațiile subiecților de drept și modul de exercitare a acestora, poate fi inclusă într-un act normativ doar în cazurile și în limitele conforme cu scopul menționat. Includerea definițiilor în actul normativ trebuie să se facă doar în cazul și în limita necesară pentru reglementarea cercului subiecților, drepturilor și obligațiilor acestora și a modului de exercitare a drepturilor și obligațiilor. Pentru atingerea acestui scop se impune ca noțiunile să fie definite doar în cazul în care la momentul adoptării actului se constată că un termen este pasibil de a fi interpretat în mai multe sensuri și autorul actului normativ decide că nu trebuie să lase determinarea sensului exact al termenului în sarcina celor care vor interpreta și aplica actul normativ. Această regulă este aplicabilă și în cazul în care termenul este folosit în alt sens decât cel uzual.

Referitor la mențiunea expertizei privind necesitatea excluderii abrevierii „etc.” de la pct. 3, 9, 73 sbp. 11), 91 sbp. 5), 93 sbp. 1), 2), 3), 115 sbp. 1), 5) ș.a. fiind în dezacord cu regula previzibilității norme de drept, Agenția a exclus din text abrevierea în cazurile maxim posibile pentru a nu denatura sensul punctului.

Cu privire la pct. 8 care se referă la modalitatea de ținere a registrelor și mențiunea expertizei privind necesitatea corelării acesteia cu prevederile art. 25 din Legea nr. 71/2017 cu privire la registre, Agenția a realizat această corelare. Art. 25 al Legii menționate, specifică faptul că registrele de stat se țin în formă electronică, iar forma de ținere a celor private se stabilește de proprietarul acestuia. Registrele specificate în textul normelor sunt private și respectiv proprietarul acestora va stabili forma de ținere.

Cu referință la pct. 32 sbp. 3) lit. e), pct. 37, 38 ș.a. expertiza constată necesitatea precizării cuvintelor „dublare”, „admiterea la dublare”, „trebuie să treacă dublarea la locul de muncă...sub supravegherea instructorului pentru dublare”, deoarece acestea nu conferă precizie normelor stabilite. În acest sens, Agenția prin intermediul pct. 3 al Normelor, face trimitere la NE1-02:2019 „Norme de securitate la exploatarea instalațiilor electrice”, aprobate prin hotărârea Agenției

Naționale pentru Reglementare în Energetică (în continuare – ANRE) nr. 394/2019. Noțiunea “dublare” este definită deja în Normele de securitate la exploatarea instalațiilor electrice, respectiv se asigură precizia și claritatea prevederilor normelor.

O altă semnalare a expertizei ține de necesitatea textului punctelor de a avea un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări, utilizarea expunerii verbelor la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective.

În acest sens, Agenția a ajustat, după caz, textul Normelor în conformitate cu obiecțiile și recomandările propuse.

Expertiza anticorupție efectuată de Centrul Național Anticorupție, prin raportul de expertiză anticorupție nr. EDA/6930 din 09.11.2020, a menționat că:

Proiectul Normelor de exploatare tehnică a rețelelor electrice conține prevederi minime de bază care asigură exploatarea fiabilă, rațională și în condiții de securitate a rețelelor electrice și întreținerea acestora în stare funcțională.

La momentul actual, documentul normativ-tehnic care reglementează modul de exploatare tehnică a rețelelor electrice este depășit în timp, ceea ce impune elaborarea și aprobarea unor reglementări noi ajustate la cadrul normativ în vigoare.

Proiectul Normelor de exploatare tehnică a rețelelor electrice este structurat în 4 capitole care conțin norme cu privire la domeniul de aplicare, cerințe față de personal, supravegherea tehnică, controlul asupra organizării exploatării, norme care reglementează echipamentele electrice ale rețelelor electrice, precum și care reglementează exploatarea sistemelor teleinformaționale.

Proiectul este în interes public, însă, acesta nu reglementează expres categoria de răspundere care urmează să fie aplicată în cazul încălcării Normelor de exploatare tehnică a rețelelor electrice și autoritatea competentă de constatarea și stabilirea răspunderii. La fel, răspunderea stabilită în norma punctului 6 este condiționată, existând riscul aplicării răspunderii doar în cazurile când condițiile sunt întrunite.

În acest context, Agenția a ajustat proiectul Normelor de exploatare a rețelelor electrice în conformitate cu obiecțiile propuse.

Anexă
Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	<i>Opțiunea propusă</i>	<i>Opțiunea alternativă 1</i>	<i>Opțiunea alternativă 2</i>
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0		
povara administrativă	0		
fluxurile comerciale și investiționale	0		
competitivitatea afacerilor	0		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	0		
concurența pe piață	0		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	0		
cadrul instituțional al autorităților publice	+1		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	+1		
situația social-economică în anumite regiuni	0		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	0		
nivelul de salarizare	0		
condițiile și organizarea muncii	0		
sănătatea și securitatea muncii	+1		
formarea profesională	+2		

inegalitatea și distribuția veniturilor	0		
nivelul veniturilor populației	0		
nivelul sărăciei	0		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	+1		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0		
calitatea aerului	0		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	0		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		

utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	+2		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.